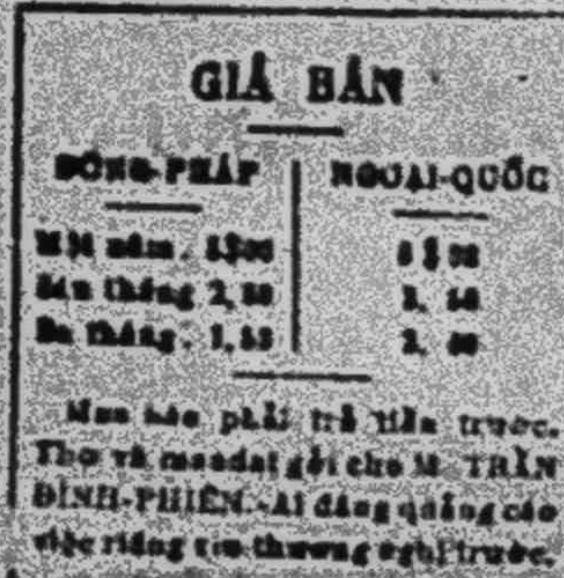

DÉPOT LÉGAL

SỐ 215 NĂM THU BA NGÀY 18 THÁNG 8 NĂM KỶ-TÝ TỰ NGÀY THU TƯ 18 SEPTEMBER 1929

MỘT SỐ 5 XU

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

CÔNG-SHÉA TÙNG-THỦ
HÀ-NỘI - TÙNG-KINH
SAIGON - TÙNG-THỦ

TRUNG-DỊNH-PHÁP

BẢN-BÁO BỐI VỚI CÁC CÔNG-CUỘC KIỀN - TRÚC TRONG XỨ

Gần đây, Bản-báo có dâng dối ba bài lai-cảo của dân nhân-quê, vi có phả vướng dời mả mà phản nản về việc nông-giang (Phú-yên, Nghé-an). Có người thấy như thế nói rằng Bản-báo không vui lòng tân-thanh các công cuộc kiền-trúc trong xứ. Lại có nhiều bài lai-cảo về vấn-dề ấy mà Bản-báo không dâng, nên cũng có người trách Bản-báo không sòng lòng binh-vực nhân-dân.

Vậy Bản-báo xin phô bày ý-lưỡng của Bản-báo yề các công cuộc kiền-trúc trong xứ để mọi người đều rõ.

Đứng giữa thời-kỷ kinh-lé cạnh tranh, muốn nước mạnh dân giàu, phải lấy khoa-học mà mớ mang, đó là lẽ cõ-nhiên. Khoa-học là gì? Tức là các công-cuộc kiền-trúc như thiết lò, nông-giang v.v. Bản-báo đã mượn con đường ngôn-luận để giúp-cuộc khai-hoa trong xứ, thi đối với các công cuộc kiền-trúc ấy, lẽ nào lại không vui lòng tân-thanh?

Nhưng nghĩa-vụ của một nhà ngôn-luận thành chính ở xứ ta trong buổi bây giờ phải có hai mặt: một mặt đối với toàn-quốc nhân-dân, lại một mặt đối với quyền hành-chánh.

Ở các nước văn-minh, quốc-gia lúc là của toàn-quốc nhân-dân gầy dựng. Sở vong của nhân-dân đã có các hội-nghi dạo-dạt; những sự các hội-nghi dạo-dạt đã có quyền hành-chánh thực-hành. Thành ra bao nhiêu công cuộc kiền-trúc mà quyền hành-chánh kinh-dinh trong nước có thể nói rằng hợp được với sở-nghị của dân-chúng. Tuy vậy, vẫn còn nhiều chỗ khuyết diêm, các báo-chương thường mượn để làm đòn trên trường ngôn-luận luon.

Các nước văn-minh còn như thế, huống gi xứ ta.

Ở xứ ta bây giờ, vẫn biết rằng có chánh-phủ Bảo-hộ làm chủ trương trong cuộc khai-hoa; nhưng có chánh Bảo-hộ hiếu hết được sở-vong của dân-chúng không? Vẫn biết rằng có Dân-biểu để dạo-dạt; nhưng Dân-biểu có phải thay mặt hết cả dân chúng không? Giả-phông Dân-biểu thay mặt hết cả dân chúng, có chánh chánh-phủ thực-hành hết những điều yêu cầu của Dân-biểu không? Bởi các lẽ ấy cho nên đối với các công cuộc kiền-trúc trong xứ, nhà ngôn-luận hành-chính trước khi tái-thanh, cần phải khảo-sát tình-thể

T. D.

PHÉP NUÔI LƠN

(Trích trong sách « Phép nuôi lợn » của ông thày Nguyễn-Trung-Trǔ)

KHÔ DẦU ĐẦU PHỤNG (lạc).

Ở nước ta, có nhiều tình-trạng đầu phung (lạc) và khô dầu, dè ép lây dầu. Còn khô dầu thường dùng bón cây. Đó là một sự rất phi.

Nên biết rằng các thứ khô dầu là những thực-phẩm rất bùi, khô dầu vừa có nhiều chất-dam, vừa có cả chất-bột và chất-mỡ-nữa. Nếu khô dầu vừa và khô dầu phung thì chỉ khác dầu và dầu phung một điều là có ít chất-mỡ hơn, còn chất-dam và chất-bột thì cũng bằng nhau. Cố vậy dù hiểu khô dầu rất bùi.

Ở bên Pháp, phần-nhiều những nhà-nuôi súc-vật đã hiểu rõ rằng khô dầu cũng bùi bango, nhưng loài ngỗ-cốc mà giá lại rẻ hơn, cho nên họ dùng nhiều khô dầu lầm. Vả cháng, trong khô dầu thường có nhiều chất-lan và chất-voi, là những chất-bột. Bởi thế những lợn con, hoặc những lợn-chứa-ăn-kho-dầu rất tốt.

Vậy bà cón ta & những nơi có sẵn khô dầu, nên dùng nhiều thứ đó mới phải. Vả lại, nếu cho lợn ăn khô dầu thì phần-nó lại càng tốt thêm (có thể nhiều chất-bột), thành ra vừa nuối được lợn, vừa có pi-ao tốt để bón cây.

Lựa chọn khô dầu. — Khô dầu càng mồi càng tốt.

Muốn chọn khô dầu, nên dùng cách này: Lấy hai cái đĩa tráng mei-trắng, đỗ nước sôi cho gần đây, rồi bỏ khô dầu vào đó. Một đĩa thì bỏ khô dầu định-thứ, còn đĩa kia bỏ khô dầu mắm, nghĩa là họng khô dầu thực-tốt.

Hòa xong, đem so sánh hai đĩa sẽ biết được khô dầu mắm mua có iỏi hay không. Nếu thấy trong thứ khô dầu đem thử có nhiều vò, nỗi-dát-cát, và nhiều rơm-rác, thì là khô dầu xấu. Như không săn khô dầu mắm, lắc-éu-hòn khô dầu của họng bẩn vào một cái đĩa như vừa nói ở trên, coi cũng đủ biết.

Khi nào ngòi người bắn hàng đã trúng lấn phán vào khô dầu, dè minh-lâm-rang trong khô dầu còn nhiều dầu-vụn, hoặc dầu-phung-vụn, thì lấy vài giọt giấm nhỏ thử vào miếng khô dầu đó. Nếu thấy & chđ dâub giấm đó vừa leo-xeo, vừa tơi-bốc-lên, thì chính là người họng với vào.

Dè đánh khô dầu. — Phải dè đánh những bành khô dầu vào một nơi tối, bởi vì khô dầu dè ra nơi sáng có mồi hôi dầu, nên xác-vật không chịu ăn. Hoặc già nó có chaju-éo, lát sưa và thịt sẽ có mùi hôi, ăn không được. Lại phải chọn một nơi khô ráo mà dè cho khô dầu khỏi ẩm-mốc, kèo xác-vật ăn vào dễ sinh bệnh.

Làm cắt dì, phải xếp khô dầu xa mít-dâu và xa-tường.

Những bành khô dầu phải dè nguyên-mới dè đánh được lâu. Hành nào cũng phải xếp-dùng, mồi bành lại phải lót thêm một lì rơm-khô cho khói-kém.

Đóng-bao giờ dè kô-dầu trong bao-gai mà chẳng-chết-bao-nó-lên-bao-kia. Lèm như vậy, khô dầu dè ẩm-mốc-lâm.

Nếu chaju-khô giữ gìn như vừa nói & iỏi, thì có thể dè đánh-khô-dầu-phung trong 7-8 tháng được. Đó là kô-tý-lac dè ép-dầu-xong. Còn khô dầu-dòn và khô-dầu-vàng chỉ dè được trong vài ba tháng là enough.

Khi mua khô dầu, nếu không

biết thứ mồi hay thứ cũ, thì phải cân-thận và không nên mua nhiều, chỉ nên mua dà-dùng-thôi.

Khô dầu-dầu-phung (lạc). — Trong các thứ khô dầu, chỉ có khô dầu-dầu-phung là bùi-nhất. Đem 100 grammes khô dầu-dầu-phung ra phân-chết, thời-thấy những thứ này :

nước	11€50
chất-dam	47,00
c'-éi-mř	7,30
chất-bột	24,10

Lại còn có thêm :

chất-lan	1,17
chất-voi	0,16

Hai chất sau đó là những bùi-cốt.

Lợn nhỏ, lợn-chứa và lợn-dễ, ăn-kho-dầu-lạc-rất-tốt, vì thứ-khô-dầu-dó có nhiều-chất-dam là chất-dễ-biến-thành-rá-báp-thịt và các cơ-thể như-tim, gan... Nó lại có nhiều-chất-bột-cốt, nên lợn-con-ăn-mau-lòn và-cứng-cắt.

Về sau, lúc-lợn-dâ-lon-rồi, không cần-cho-nó-ăn-kho-dầu-lạc-nữa. Bấy giờ chỉ-cho-nó-ăn-nhiều-nhưng-thứ-có-bột-cũng-dù-béo.

Vị-khô-dầu-lạc-thường-lợt, vây-khi-nào-dùng-nó, phải-cho-thêm-một-lí-muối-vào-cho-lợn-ăn-được-ngon-miệng.

Lợn-nhỏ, mỗi ngày-cho-ăn-dộ-50-hoặc-100-grammes-còn-lợn-lòn-thì-cho-ăn-từ-200-đến-500-gr.

Đó-hai-thang-trước-khi-làm-thịt, không-nên-cho-lợn-ăn-kho-dầu-lạc-nữa.

Tu-nên-nhớ-rằng: lúc-cho-lợn-ăn-kho-dầu-lạc, phải-cho-nó-ăn-thêm-một-lí-rau-cỏ, hoặc-một-lí-cám, kèo-nó-hay-bị-táo.

Khô-dầu-dừa. — Ở Nam-kỳ và ở phia-Nam-xá Trung-kỳ có nhiều-khô-dầu-dừa.

Trong 100 grammes khô-dầu-dừa, có-những-chất-này :

chất-dam	21€40
chất-mř	8,50
chất-bột	38,70
chất-lan	1,34
chất-voi	0,56

Lợn-ăn-kho-dầu-dừa, vừa-rắn-và-ngon-thịt. Bởi-vậy, nó-có-thể-làm-thứ-có-nhiều-vô-nhiều-và-nhiều-rõ-ràng. Song-phải-biết-rằng: khi-nó-ăn, hãy-dem-ngón-khô-dầu-dừa-ra, chử-dòng-làm-sán-từ-trước, kéo-khô-dầu-chóng-chua-và-chóng-có-mùi-hăng-hăng-nên-lợn-không-chịu-ăn.

Lợn-con-mỗi/ngày-đóng-cho-ăn-dộ-50-100gr; còn-lợn-lòn-thì-đóng-cho-ăn-từ-200-đến-500gr.

Khô-dầu-vàng. — Khô-dầu-vàng-chóng-tốt. Trong 100 grammes khô-dầu-vàng-có-dến-35 grammes-chất-dam, 2-3gr. chất-lan 2gr-30 chất-voi.

Có-vì-dù-biết-rằng: lợn-chứa, lợn-lòn-và-lợn-con-ăn-kho-dầu-vàng-rất-bỗng. Lúc-mỗi-bắt-dầu-cho-lợn-ăn-kho-dầu-vàng, hãy-nên-cho-nó-ăn-từng-lí-một: mỗi-con-dộ-30-hoặc-50-grammes. Nếu-thấy-tốt, vè-sau-sẽ-gia-thêm-lên. Khi-cho-lợn-ăn-kho-dầu-vàng-cũng-phải-cho-nó-ăn-thêm-ran-cô-dè-nó-khỏi-tho.

CHUYỆN VUI

Bản-báo đã-trich-những-Chuyện-vui-có-thứ-vị-trong-bản-Tiếng-Dân, in-thành-sách-day-38-trang, giá-0309.

Ngài-nào-muốn-xem-xin-hỏi-tại-bản-báo-và-các-nhà-doi-ly-sách-của-bản-báo.

Tiếng-Dân

Hai-dêu-lợi-so-nhau-thì-lấy-bên-dài, hai-dêu-hại-so-nhau-thì-lấy-bên-vắn.

THẾ GIỚI TRỜI ĐẤM
HIỆP-UỐC TRUNG-PHÁP
(Tiếp-theo)

Nhưng-ai-cũng-có-biên-pháp riêng-của-mình. Pháp-cho-rằng-Hoa-kieu-&-Đông-dương-được-như-thế-là-bên-dài-dến-lợi-bực-rồi, nhưng-Trung-hoa-lại-cho-như-thế-là-quyền-lợi và-phẩm-giá-Hoa-kieu-bị-thiệt-thời-không-xiết-kẽ. Theo-lời-phé-binh-của-dai-biển-Trung-hoa-thì-cách-biển-thuỷ-Pháp-một-mực-lý-nghị-nhượng-trong-bất-bình-dâng-trước-làm-cán-cứ. Trong-quốc-bây-giờ-khác-hỗn-Trung-quốc-vào-thời-đại-Miền-thanh; chỉ-vì-vậy-mà-dai-biển-Trung-hoa-biển-lại-dại-ý-nói:

Trên-pháp-luật-Hoa-kieu-&-Việt-nam-bị-phản-xứ-theo-pháp-Hoàng-triều, thê-không-phải-là-bà-khắc-thì-gì? Gọi-rằng-quốc-lý-binh-dâng, Hoa-kieu-dương-nhiên-được-dãi-thì-tingang-người-Pháp, sao-lại-sáng-thiết-ra-nghen-tắc-rằng-Hoa-kieu-không-thì-được-biêt-dài-hơn-những-bàu-tàn-xáu? Còn-về-dường-xe-lửa-tỉnh-Xán, Trung-hoa-được-những-dền-nhưng-bộ-lại-vật-mà-dài-Vân-nam-vô-hình-biển-thanh-thê-lire-pham-vi-của-Pháp, như-vậy-thắng-lợi-và-i?

Nhưng-dài-lời-làm-gi, ubin-ngay-sự-thể-ranh-ranh-trước-mắt-long-dâ-rõ. Ở-trên-chiến-trường-ngoại-giao-quốc-lý-ngày-nay, cái-công-lệ-tru-thẳng-liết-bại-ni ai-ai-đều-công-nhận-là-một-cái-dịnh-lý-hiện-liệu. Thật-thế-nước-nào-lại-không-lợi-dụng-cái-quyền-quốc-lý-tri-vết-minh-kết-cường-bắc-các-nước-liết-nhược-phải-thứ-nhận-lợi-ich-cho-mình? Từ-cuộc-Nha-phiên-kiến-tranh-den-ngày-dân-quốc-thành-lập, Trung-quốc-vì-chinh-sách-nhân-dân-của-họ-Miền-mà-phải-trải-quá-một-hồi-khổ-vận-rất-thê-thảm; kết-quả-tất-nhien-cái-hỗn-trang-ý-là-bao-nhiều-quyền-lợi-Trung-hoa, hê-lết-quốc-có-cái-chiếm-lấy-được-thì-bắt-đoạt-ngay. Cảnh-dịa-Hoa-kieu-&-Đông-dương-cũng-thế, nghĩa-là-Hoa-kieu-bị-thiệt-hại-dến-một-giờ-bạn-&bất-khả-viết-s-vây. Tông-chi, đại-biển-Trung-hoa-cho-những-lý-do-dặc-biệt-của-Pháp-viên-dần-nhất-luật-không-dâng-cá, và-Nam-kinh-dối-với-phân-vi-Hoa-kieu-&-Đông-dương-rất-lấy-làm-bất-mản.

Độc-giả-mỗi-xem-qua-biên-pháp-của-hai-bên-Trung-Pháp, thấy-những-yếu-diêm-mà-thuần-hảo-với-nhau, chắc-nhiều-kẻ-dự-doán-rằng-không-khi-nhó-mà-diều-hòa-duyet. Nhưng-không-dâu! Đó-cứ-là-thứ-dự-doán-đi-ngoài-giao-tu, giao-biên-pháp-tù-mà-thì, chính-những-người-dùng-phát-biển-cũng-vẫn-biết-biên-pháp-minh-là-có-chỗ-zai-làm. Ta-cứ-thực-te-mà-quan-sát, địa-thi-Việt-nam-và-Trung-quốc-ở-vào-một-dài-Dông-Á, chả-quyền-Pháp-ở-Việt-nam, không-phải-Pháp-tổ-thái-dō-cuong-quyet-với-Trung-hoa-mà-mỗi-ác-cảm-tuong-lai-dược. Trái-lại-Trung-hoa-tuy-yeu-tàu-cục-doan-nhà-và, nhưng-bản-y-chỉ-mong-mỗi-thi-nào-P-av-cứ-nhưng-bộ-lí-nhiều, được-triển-chi-dần-kì-trong-nước-cho-yêu, chờ-mỗi-giao-hảo-trong-khoảng-quan-hệ-Trung-Pháp-chinh-rất-lợi-chỗ-quyền-thống-trị-của-phát-chap-chinh-hiện-thời. Vậy-trước-sau-hai-bên-thì-nào-cũng-sẽ-không-hợp-công-nhau.

Đại-biển-Pháp-Trung-khởi-hành-hội-ngoại-lần-thứ-nhất-vào-ngày-24-Janvier-1929, đậm-phản-ngoét-ở-tháng-(xem-líp-trang-ba-cót-nhất)

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

HUẾ

BIÊN BẢN HỘI ĐỒNG THƯỜNG NIÊN NĂM 1929 VIỆN NHÂN DÂN ĐẠI BIỂU TRUNG-KY

(Tiếp theo)

Ông Nghị trưởng đem vấn đề khâu hoang và tuần báo hỏi ý kiến viện.

Về vấn đề khâu hoang thì ông Trần Bá Vinh là Đại biểu cử vào Hội đồng khâu hoang ấy, đem đọc và giải nghĩa những việc về bão ngập định mới đã bàn trong ba kỳ hội đồng cho cả viện nghe.

Ông Nguyễn - khoa - Tùng nói : Theo nghị định khâu hoang mới thì được hưởng quyền lợi khâu đất đến 600 mẫu nam không phải trả tiền, vậy cái quyền lợi riêng về việc xin khâu theo thê lệ cũ cũng xin được ít nữa là 100 mẫu nam, còn từ 400 mẫu nam trở lên thì phải theo thê lệ mới như v.v..

Về vấn đề tuần báo thì các đại biểu đều thuận cả, duy có xin rằng lảng nào không thuận mua mua thì đứng bắt buộc, còn lảng nào mua thì tìm cách mà gởi báo cho đến nơi, đứng để chậm trễ thất lạc. Và xin khi nào đã lập được trạm lảng rồi sẽ thi hành.

11 giờ rưỡi, Hội đồng giải tán.

Ngày 22 Août 1929 (Buổi chiều)

Bang hai giờ rưỡi, Hội đồng dù mệt, có ông Nguyễn - don - Quế cáo bệnh.

Ông Nghị trưởng đọc tờ trình cầu về ngân sách, toàn viện đều biểu đồng tình.

Ông Nghị trưởng lại cử một tiểu hội đồng làm bài trình cầu về việc đổi phép cản, do, lường, hội đồng ấy có ba ông :

Ông Đặng - cao - Hồi, Ông Lê - nguyễn - Phong, và Ông Trần - dinh - Tuyên.

Lại cử một tiểu Hội - đồng xét bão ngập định mới về thu thuế môn bài, Hội đồng này gồm có :

Ông Trần - ба - Vinh, Ông Hà - Đăng và Ông Huỳnh - văn - Ngõ.

Tuần việc kí ông ai di nghị gì về việc có bài Hội - đồng ấy.

MẠO HIỂM NỮ HIẾP

(PHÚC - NHÍ - MA - TU TRINH - THẨM - AN)

Dịch - giả : XA - TÚC - TÙ

Số 43

CHƯƠNG TƯỞNG CHÍNH

Quá trình của Ông PHÚC - NHÍ MA - TU

(Tiếp theo)

Tuy rằng nơi nay không có người ở mặc lông, cũng phải thường hay quên rủi dọa, và mồ dóng các cửa hò không khí vào mìn được, không khí không khí không thang, những hơi thang hòi uất ức chấn chưa lại, trán bay ra ngoài, các nơi chung quanh cũng phải chịu cái ánh hào không lỗi, chỉ bằng bao giờ sai người quên dọn cho sạch sẽ thi bay.

Bà tước thuận ang, bảo THANG-AN lài thi sai người dọn dẹp rủi dọa. Việc ấy đã xong, bà ta cũng như nhau rang oái. Bà lài thi sai ban ta vào phải chờ xe nái mìn tinh bén, bảo người dân đến phòng tắm, làm gỏi

hai Tiêu-hội-dồng bắt đầu làm việc.

5 giờ Hội-dồng giải tán.

Ngày 23 Août 1929 (Buổi mai)

8 giờ, Hội-dồng dù mệt,

Các Quan Đại-diện là iệu.

Quan Đại-diện hỏi hội đồng có tò

y gi về vấn đề đặc điểm không?

Ông Hoàng - văn - Thu và Ông Nguyễn - Hữu - Tùng nói : Tiền phí iệu về đặc điểm thì chính phủ chịu hay dân chịu và hết mỗi năm bao nhiêu?

Quan Đại-diện trả lời : Tiền phí iệu về đặc điểm có hai phần : một phần nằm sáu đô đặc và chi b้อง viên nhân thi ngân sách Trung-ky chịu xuất trả, còn một phần phiền vùn và hòi, họa đồ thi dân phải chịu, nhưng về phần dân chịu thì chính phủ cũng xuất trước cho muộn, đợi khi bản địa đỗ xong sẽ lấy tiền ấy trả vào ngân sách sau. Hiện nay đang làm ở tỉnh Vinh và Thanh-hòe, sang năm sẽ làm ở Quảng - ngãi và Bình - dinh, ngân sách Đông-pháp xuất tiền cho các tỉnh ấy muộn trước.

Ông Trần-dinh-Tuyên nói : Khi đọc rồi, nếu lảng ki ông dù số tiền thô trong bộ thi nhà nước có giảm thuở cho dân không?

Nhà nước đặc điểm cói để cho biết số tiền thô đích xác để bò thuở cho được công bình, nếu tiền thô lảng nào dư thi phải chịu thêm, lảng nào thiều thi sẽ được giảm.

Ông Nghị - trưởng nói : Làng nào đặc định thô xong thi xin chính phủ lập một bộ công phản ánh hàng lại cho dâng, vì dâng hàng diễn thô hiện thời theo trong bộ phản nhiều ki ông đúng.

Quan Đại - dien nói : Hội đồng phản ứng là việc khác, c.ò không thuộc về vấn đề đặc điểm.

(Còn nữa)

THÀNH-HÓA

(YÊN-BÌNH)

Chính lệnh mới

Về vụ thu thuế năm nay, quan huyện Yên-dinh có ra chỉ c.inh lệnh mới như sau này :

1) Xin 4 tên linh linh về canh bạc thu thuế, hàng huyện phải chịu tiền cám, mỗi tòng trên dưới số 125 lạng lồng lớn nhỏ.

2) Bắt các lý-trưởng thâu được

rong xuôi, mới cùng nhau lại nơi Hò-tam Định ngồi chơi nghĩ mát. Một sáu tối nai, Bà tước có dê mang vui mừng nói với ban ta rằng :

Về bên LÊ-CÁCH nai-si, thi các việc đê thỏa hiệp cả. Cái thư của cha nàng cũng đã đưa lại đây rồi, sang ngày mai thi trên mặt báo nhất định đã đăng cái Quảng-cáo đó. Nhưng mà có một điều cái yết, là chiều ngày mai nàng nai hiếp đó sẽ hội diện. Nếu như trong lúc thi giờ rồng ngửi với nàng nai, mà nàng nai-hiệp đó không thấy loi

Quảng cáo đó, thi ta làm thế nào?

Ban ta nói : Có thể cùng chàng qua lòn them công phu trong mấy ngày, cùng một lòn báo phi nai mà thi.

Trong lời Quảng-cáo, đã hẹn

ngày ấy bốn giờ chiều tối nai

bao nhiêu bac phải nộp tại huyện để canh giữ cho vững vàng, da thêm bache phần chí nhí.

3) Cứ mỗi tối, mỗi lòng 3 tòng

dến canh, p.ái canh chung quanh

công-dường; mỗi trống canh một

tòng 40 người di chung quanh công

dường. Có một điều là nhất là

được không thấy đối mà hôm nào

cũng thâu, người nào thiều một bộ

là các chủ lanh lát lại đã dit.

Cuinh lèn mới như thế, đối với

dân thi nhiều điều khó sờ. Nhưng

làng ở xa huyện ly trê dưới 20 cây

số phải mất công 2 ngày mới được

một tối canh, nghĩ cũng khó nhọc.

Trixua dến nay, chỉ dân nào canh

bạc thuở lảng này, mà trong hật chưa

từng xảy ra vụ mồi trộm bao giờ,

sau thê nhà nước cũng không

thiều một xu nào, mà nay lại sao

quan cần-thận quá thế?

Mục kích lai cáo

Xét nhà bát người

Ở tỉnh Thanh-hòe, mới đây quan

tỉnh về bát ông Đào -

giải vào Quảng-trị, bát ông Tú-

Hoàn lồng vào nhà giam, kể đến

bát thiền giáo Tông trường (ông này

có vòi phản Hùng-ngiệp). Hôm

24-8 năm lại xép nai và bát ông

Khanh H. Q-det & huyện Quảng

Xuong. Qua hôm 30 lại bát ông

Phan làm sứ Kho bạc.

Biết chuyện lai cáo.

HA-TINH

(CẨM-XUYÊN)

Quyền hành ông lý

Trong số 208 ra ngày 24 Août

bản báo có đăng bài lai cáo của

ông M. K. Quyền hành ông lý o tò

nhưng sự nhung nhiễu của

Cứu Tôn, lý-trưởng làng Đông-lac thuộc

huyện Cẩm-xuyên đối với dân làng

ấy. Nay lại được bài lai cáo của

ông K. D. nói rằng trong việc khieung

gach, da, đất, cát để làm nhà cho

con y, nhiều người bị y đập đánh

tàn nhẫn, lại nhiều người bị thương

hoặc vì cách này hoặc vì cách

nó (như : Khổng, Lip, Thảo,

Nguyễn-Hot, Nguyễn-Án, Phan-

Hiển v.v...). Hiện nay phải

khiêng di nhà thương Hatinh xin

phiên động, đó cũng là một điều

khó khăn, vây phải có cái cách bđ

để iải quyết.

Bạn ta nói : Đến đây, xong

đãi thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

đó lài thiền gach, da, đất, cát

để làm nhà cho con y, sau

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(DÔNG-PHÁP-DỊA-OC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

- Cầm nhà đất
- Cầm đồn điền
- Lâm nhâ
- Tậu nhà tậu đồn điền

Giai góp từng tháng nát gốc nát lái, như góp bò già từng năm, từ MỘT
đến NĂM năm.

Lãi rất nhẹ - Cách già đỡ đắt.

Lần-lộn có nhận về các kiều nhà già庚家 rát h

XIN HỎI THÈ LÈ TAI:

HANOI — Hội Sở Bán Hợp Sô phố Francis Garnier
TOURANE — Maître PHAN-CAO-DOAN,
Lac-Sy kiêm Quản-Lý Văn-Khê tại Tòa Án

BẮC-KỶ

HANOI

Lại chuyen Việt Nam

Quốc Dân Đảng
(Hỗn lâm người bị dâng dì Côn-lon)

Ngày 16 Août 1929 Quan Toàn
quyền Đông dương vừa mới ký
một đạo luật định cho dem đây ra
đảo Côn-lon những người kêu tên
sau này: cao pham về vụ Việt Nam
Quốc Dân Đảng đã bị Hội đồng Bé
binh bắt giam cầm hôm 3 Juillet
1929 mới rồi:

Phạm Tuân Tài, bị kết án 15 năm
giam cầm, Hàng thóc Gi, Nguyễn
ngọc Sơn, Lê văn Phúc, Tường dàn
Bảo, Nguyễn thè Nghiệp, Đào khắc
Hưng, Hoàng Trác, mỗi người bị
kết án 10 năm giam cầm. Nguyễn
thái Trác, Hồ văn Mịch, Hoàng Phap
Trần, Lê xuân Mỹ, Nguyễn
văn Nông, Trần văn Môn, Đặng
xuân Tiếp, Phạm bửu Phùng, Nguyễn
công Riệu, Hoàng Hò, Lê
văn Chu, Đoàn mạnh Chế, Trần
Bích, Phạm duy Kiên, Nguyễn danh
Đời, Đặng diab Hướng, Nguyễn
văn Dám, mỗi người bị kết án 5
năm giam cầm.

Những người này trong đêm hôm
20 Août đã bị giải cả xuống hai
phong để dập lửa thảm ra đảo Côn
lòn rồi.

(T. N. 4 September)

NAM-KỶ

SAIGON

Vụ bắn khói tại trường Sư
phạm

Về vụ bắn khói ở trường Sư phạm
nay đã được tin tức xác rằng bao
gồm ba học trò đã dãy cuộc bắn
khói ấy được cho học lại, nhưng
phải học lại lớp mình một năm
thứ hai chờ không được lên lớp.
Còn một phần ba kia thì bị đuổi
hàm.

(Theo báo Impartial)

HIEP-UONG TRUNG-PHAP
(Xem tiếp trang sau)

trời, đến cuối tháng Juillet hội nghị
tổn thứ 22. Hiệp ước tuy chưa cao
thanh, song hai bên ý kiến đã tiếp
bộp cung nhau, chỉ có vấn đề thuế
hóa và thông cảnh là còn rắc rối
ma thôi. Trong cuộc hội nghị thứ
22, đại biểu hai nước duyệt lại kết
quả cuộc điều định mây lầu nay
mà phát biểu một bản tuyên cáo về
những vấn đề đã giải quyết xong.
Đại diện, Hoa kiều được ba đều thảng
loại quan trọng này:

1) Chính phủ Nam kinh sẽ có
quyền thiết lập lãnh sự ở Hanoi,

Haiphong và Saigon.

2) Tạo cải chương trình Xây Việt
thiết lộ và cung trình cảnh bị &
dường lỷ.

3) Hoa kiều ở Việt Nam được
duy trì lịch sử địa vị.

Về vấn đề thuế hóa vật thông
cánh, hai chính phủ cần có thi giờ
mà điều tra lại cho xác thực và
nghiết một phương pháp già
quyết được lưỡng toàn, vậy cuộc
đàm phán đã định chỉ tạm thời. Về
phương diện Trung hoa, chính phủ
Nam kinh yêu cầu giảm thiểu ngạch
thuế đánh hỏa với Tàu nhập cảnh vào
Việt nam. Nhưng Pháp lại phản đáp
rằng chế độ thuế hiện hành
đã lợi cho Tàu nhiều và tố cáo
Tàu chỉ biết yêu cầu, biết ứng
hộ quyền lợi mình ở Việt nam mà
quyền lợi thương nhân Pháp ở Tàu
thì không nói đến. Theo điều trước
Trung hoa ký định với liệt quốc
hồi 1928, Trung hoa đảm nhận sẽ
bỏ thuế ly kim thế mà đến nay
nguyên trạng vẫn duy trì, hòa v
Pháp nhặt cảnh có khi bị đánh thuế
đến 150 phần trăm của giá cách!
Nhờ thế hai nước trên thương
trường như vậy, dâng lê ra Tàu
phải phí chí thuế ly kim đối với
hàng hóa Pháp mới phải, nay
đã không chịu doanh hứa việc thủ
tiêu thuế ấy khiến thương nghiệp
Pháp chịu thiệt thòi trầm trọng, mà
lại yêu cầu Pháp đánh thuế hỏa với
Tàu nhẹ hơn thì Pháp nhượng bộ
vào đường nào? Chính vì điều định
khốn-dốn như vậy nên mới đây
chính phủ Pháp tăng giá quan thuế
đối với những hàng to lợn Tàu lên
đến 50% của giá cách (1). Hàng to
lợn Tàu nhập cảng vào Đông dương
mỗi năm có đến 30 triệu hòn vien,
trước kia bị đánh thuế chỉ có 5
phần trăm, nay tăng cao lên như
thế, các Tàu nghiệp liên hiệp hội
Trung hoa nhao nhao phản đối,
não gối tinh nghịch nguyên thư cho bộ
trưởng ngoại giao Vương chính
Dinh, náo nhào Thương mại viện
này chấn hưng Thủ hòa Thương
hội nô úng hộ bình vực cho. Thủ
lý thương sách của chính phủ Pháp
đáp thu được kết quả viên mãn,
chính phủ Quốc dân bị lịnh thiế

(1) Trong các cuộc ngoại giao điều định
liệt quốc này với liệt quốc so, tăng cao
quá thuế là một phương sách rất thông
dụng và thường có hiệu quả luôn, sự
kiết lý là cái kết quả tất yếu của chế độ
sự hội biến đổi. Vì vậy, ta hàng ngày nghe
nói đến những cuộc quan thuế chiến
tranh (guerre de tarifs), tuy chủ chiến
tranh đây dâng theo giá nghĩa mà cũng
không sao chiến tranh nguyên nghĩa
bao nhiêu.

Quá nhiên, như trên đã nói, Quốc
báo ra ngày 28 Août đăng tin rằng
về điều khoản & hóa vật thông cảnh
thuế, hai bên đã bộ trong nhượng
hộ, nghe đâu bắn dự án đã khởi
thảo xong. Đầu tháng September
nay, hai bên cùng nhau mở cuộc
đàm phán lại. Xem thế là tuy nay
nhưng dẫu nhượng bộ ta không
biết cho trường tồn lâu, nhưng thế nào
trong một thời gian ngắn ngủi, hiệp
ước Trung Pháp cũng sẽ cáo thành
vậy.

PHU-NÚ DIỄN-BÀN

MỘT BỨC THƠ

(Tiếp theo)

Nóng nài ấy vì đâu? Nhưng vè nếp
chuyên chở ấy từ đâu? Em thiêng
trong chỗ em ta mà phải
cái họa trưởng bức này cũng làm,
chè chảng riêng gì một mình em.
Thân ôi! Nếu những thói tục hú
bại ấy mà không kiếp trú tuyệt
di, cứ để nó dày dặn mãi ra, thi
những nhân duyên chính là cái mố
chôn kẽ hòng nhan đó!

Nếu các chị & vào địa vị em
lúc bấy giờ thời cư xử ra sao?
Thuận lời của nghiêm đường ư?
Khó quá! Bi giữa đường biết
rằng sắp sụp xuống hố mà phải
vượt lối, trời giông tố dâng biển, tàu
lát dầm mà nhô leo! Thực khôn
thế, nào mà an lòng được!
Hay là cự tuyệt chẳng? Lại càng
khó tam hồn nữa! Chị hiểu
ngọng hồn chủ tình, con cái lời
cha mẹ, coa hư! Những lời nhạo
báng của xã hội đã sắp, dem trù
vào đầu kia kia!

Rồi cuộc lại, phản mồng cảnh
chuồn như em làm sao mà tránh
khỏi cái phong hóa chyea ché
của nước Việt nam từ đầu truyền
lại, dành nhầm mắt đưa chân mà
chiu thiệt một kiếp, hơn là làm
con ngô ngighth. Đau lòng em lầm
chịu vì! Em chẳng giám trách thấy
mẹ em ty nào cả? vì chính là cái
tâm lý chung đã di truyền từ mấy
mươi đời rồi, em chỉ giận mình
thì hèn sức mọn, chẳng biết dùng
phương pháp gì để đánh đòn cái
màn u ám kia, nhảy lên dai quang
minh rực rỡ, lùi giác dù chị em
đồng bào ra khỏi thành sầu biền
hận.

Ngày 17 tháng sáu vừa rồi là
ngày kỷ niệm mối khổ tam của
em đó, chị ơi! Ma cũng chính là
ngày bà con quay thuỷ thuộc em dem
những câu « bách niêm gai lão,
loan phung đẹp duyên » mà đậm
tiểu em. Em tự biết rằng: phản
em như mảnh giấy trắng, trên giàn
một viên đá mây trâm cẩn, luýt
nhìn chảng có cách gì mà vắng
vắng được nỗi, thời thì có bao
những nước mắt chỉ dem lùi ngay
cuốn cuộn như suối chảy.

Bửa sau em đã nghiêm nhiên
lầm một mòn dù chơi của người
người quốc rỗi! Chị ơi! Tình
lai? Nghĩa là? Soa hieu cái
ý tưởng của em trong hủi thiêu
thời đều là áo mộng cả! Mỗi ái
linh em thường nghe là náo nồng,
cánh già dinh có người cito là lệc
thú. Vậy & đâu mà em kiêm không

buồn xúc, không thể khăng khăng
giữ thái độ cường ngạnh như trước
nữa mà phải trả nên như nhuyễn.
Quá nhiên, như trên đã nói, Quốc
báo ra ngày 28 Août đăng tin rằng
về điều khoản & hóa vật thông cảnh
thuế, hai bên đã bộ trong nhượng
hộ, nghe đâu bắn dự án đã khởi
thảo xong. Đầu tháng September
nay, hai bên cùng nhau mở cuộc
đàm phán lại. Xem thế là tuy nay
nhưng dẫu nhượng bộ ta không
biết cho trường tồn lâu, nhưng thế nào
trong một thời gian ngắn ngủi, hiệp
ước Trung Pháp cũng sẽ cáo thành
vậy.

ra. Bởi vì đâu mà sinh ra nông
nỗi? Có phải là vì già dinh chuyên
chế không? Có phải là vì hủi tục
của xã hội không?

Chú không rõ chỗ, mà tôi cũng
chẳng ra lò, địa vị em ở nhà
chẳng rã buôn cười! chẳng biết
theo bao nào cho liệu! Chị hãy
tưởng tượng ra rằng em Thanh-
Phung của chị dường cũng một
người chẳng khác trù ở chung
một nhà, thi mới hiểu được cái
tâm luồng trù trâu của bà Nguyệt
cụ Tơ! Bà phải cái nản làm không
đồng chí không biếp, lại còn ám
khi gi cũng khác hẳn! Chồng nói
tiếng Tàu, vợ trả lời tiếng Nam,
chồng muốn lấy cái khăn, vợ liền
dem cái chén, thực em nghĩ mà
chán quá! Cái hành phúc già
dinh em chẳng hề nếm được tí
nào, mà quanh mình chỉ thấy
phụ che những dẫu thường lai
gai mãi!

Ôi! gông mang vào cõi vân đà
đóng thuyền, em cũng phải mặc
nhịp cảnh nó xoay mao cho
bết kiếp! Chị hay trời cũng chiêm
người; cách vài tuần sau em được
con ma binh vào, làm cho em vui
mừng và hăng, chỉ nghĩ rằng:
thoát khỏi nợ đời ngày nào là
hưởng được không khí tự do ngày
sự! Bởi vậy, binh em rất trầm
trọng mà em chẳng cử kiêng gi,
cũng chẳng dùng một tí thuốc, chỉ
sợ châm mệt hụt vong cửa em;

Chồng em mới dâu vẫn có doi
hoái đến, nhưng sau vài ngày đã
thấy bô liêu, nên thấy mẹ em mới
xin dem em về điều dưỡng. Bao
nhieu thuốc Tây, Nam, Bắc, hê vang
người nhà là em dâ dâ, em binh
càng ngày càng tăng, em dâ thấy
ngày càng cuộc của em dâ dâ rồi!

Chị ơi! kinh bát được thư này
thì bón em đã tiêu diêu trong
thế giới khác, dường hường các
hạnh phúc nghìn thu....

Kính chúc chị vạn-an.

Em của chị là Thanh-Phung
tuyệt tút.

CAO-BẠCH

HỘI SOCIÉTÉ FONCIÈRE DU TONKIN ET DE L'ANNAM (điền địa giá 60
hội) là một Hội lập theo thê - rãch Hội
nghệ - danh, vốn mười triệu quan tiền Pháp,
mới thành lập tại Hanoi, có lori kinh cáo
đồng nhân biết rằng kề từ ngày 22 Juillet
Bản-Hội khai trương tại nhà số 15 phố
Henri Rivière (nhà Hotel Métropole). Hội
Sở cũng đã.

Hội giao - dịch hết thấy những việc
thuộc về bất động sản, như là mua bán,
đổi trác, cầm cố cũng là quản cổ những
điền địa giá đắt trong toàn hòn Xá, Bắc-ký
và các tỉnh phia bắc Trung - Đông, cho đến
đến địa phận của Hòn (Tourane).

Chủ quyền giao - dịch mọi việc này, Bản
Hội đã phó thác cho ông LESTER LIN là
nguyên Công-sử, nay là tri-tử, mày
năm gần đây cũng đã trải qua những
việc điền địa giá đắt trong hòn Xá. Trợ-tống
tại có quan-hu-tri LACOLUNGE
đã cố súc về mọi việc chuyên môn.

Ta với ta dâu dát ít

nhiều còn vui lòng chiếu
cố mua cho nhau....

hay

Tâm lòng quý hóa!

MỘT ĐƯỢC PHÉP MỘT TRƯỜNG TU-THỰC CHUNG-ANH HỌC-HIỆU — HUẾ

Chúng tôi mới được phép Chính-phủ cho mở một học-hiệu (lớp
Huế gồm những lớp tiểu-học (cycle primaire) và lớp bô-lập (cour de
perfectionnement). Chính-phủ lại có hứa rằng qua một năm thi-nghiêm
thì chúng tôi có thể xin phép mở thêm ban cao-dâng tiểu-học (cycle
primaire supérieur). Sang năm chúng tôi sẽ bắt đầu lập nên ban cao-
dâng tiểu-học và nhà ký-tuc (pensionnat) cho học-sinh ở xa.

Chúng tôi định: I) Ngày khai giảng vào ngày 16 September.

lớp dự-bị (cour préparatoire)	2.00	
lớp sơ-dâng (cour élémentaire)	2.00	
II) Học-phí	lớp nhì (cour moyen)	2.00
lớp nhất (cour supérieur)	2.00	
lớp bô-lập (cour de perfectionnement)	2.00	

III) Rút thầy dạy đều là cựu học-sinh lớp tam từ năm trước
cả rút thầy có bằng-cấp cao-dâng sư-pham (professeur).

Nên chú ý. — Những ngày gởi thư xin dạy, ngày được ngày không
chúng tôi đều đã có trả lời cả. Nay chúng tôi đã đủ số thầy dạy rồi. — Ông
nào muốn hỏi đều gi học-muốn xin dạy, xin mời đến học-hiệu Chung-Anh gần
máy điện và tu viện Redemptoriste Ngã náo và xin gởi thư cho:

Monsieur le Directeur
de l'Institution CHUNG-ANH — HUẾ

rằng phi cơ Xô-viết ném bom xuống
Bach-abl-gia-bô và đối phânh nhà cửa &
mìn liên hàn. Số người bị thương và
chết rất nhiều, và tài hàn hả khâ
lòn. Nhà dân kinh hoang phán phiêu
đảo tròn & dưới hàn hả. Đến chiều,
nhà iáp đoàn bộ quân, có quân pháo
thâp bô vđ, tấn công mày qua tuyến
Tàu tròn và Bach-abl-gia-bô, khai pháo
bắn rất kích liệt, quân Tàu dâng hoa
b cối khâng.

Hai đoàn phòi co Nga vận tặc ở trong
vùng Bach-abl-gia-bô, ném tặc đạn rất
nhieu; hiện nhieu thi khai bô đồi chảy.
Cáp-abl-iân. — Xich quán tần công
Hoa quân đóng ở huyện Đông Ninh
nhưng phòi đánh lâi. Ở Mân-chu-ly
chóng xây ra xung đột - Đao Tuy-lau &
giống sông Hào-long và sông Tùng-hoa bị
bô quân Nga chiếm cũ.

Tinh cảnh là nhau Nga & Mân-
chau. — Phụng-thiên 6 september. —
Theo tin tức chính thức, số Xich-Nga
bị Tàu bắt và lập tráp ở đê-dâng phia
bắc Tùng-hoa-giang, có đến 114 người.
trong số ấy có 71 người là bà nhâ. Tàu
nhà không bị ngược dài lâi, hàng ngày thường
cho khai thich bằng hàn hả đem áo quần
lương hường đeo, day cùm không cho
thiếp chuyện và thu từ đê lâi.

Hai tần Tùng trường Điều thoại cự
và Diết báo cục bộ chính phủ Tàu bắt
giết, bị tố cáo vđ tội dâng vđ tuy
điểm mà bô tâp lò cho quân trưởng Xô-
viết & Habarovsk vđ việc Hoa-quân dien
vận.

Nhật lâng binh ở đường Nam-
Mỹ. — Nhân vụ Trung Nga tang
đột đong dài, hò ngay vụ Tàu có
tiếp được tin điện cùa Uông vinh
khoa chung-diem đường Trung-Dông.
Nga dâu nhà ga bị đâ và quâng đường
tù nhà ga ấy đến 2 ga liên cận bị hư
hại cả. Bùa tê, một quâng tace đât trê
đường thiết lô bao phát và đánh đòn
đến một xe lôi chở hành khách, cách
Bach-abl-gia-bô 10 km lô-mét.

Ở Blagovestch (tỉnh hòn Hái-sâm-
uy), quân Xô - viết bắt 7 người
Bach-Nga, làm công trên máy chiec tàu
khi bị giữ lại hồi tháng Juillet, trong
số ấy người thi sang thăm mưu
kế thời chí là thuyền viên thường.

Đông-kinh 9 September. — Có tin chiec

N.C.T.

Thủ trưởng Ngoại giao Nga là Ông
Litvinoff, trong một

